

Aiking-van Wageningen

kinderrechtenorganisatie kindersekstoerisme naar Nederland op gang gekomen. Daarbij zou het vooral gaan om pedofielen uit Amerika en Engeland. Er zijn rapporten bestudeerd van de Nederlandse en Engelse politie en van Interpol, waaruit naar voren komt dat Nederland een grote rol speelt in vrijwel alle netwerken van pedofielen. Aan de minister werd reeds eerder gevraagd wat zij denkt te kunnen doen aan het tekort aan benodigde deskundigheid bij de politie. Ik verneem graag een antwoord op deze vraag, omdat het mij van groot belang lijkt dat de recherche beter toegerust wordt, opdat dit soort verschijnselen niet meer wordt onderkend.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.47 uur tot 13.45 uur geschorst.

Voorzitter: Deetman

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda voor 25, 26 en 27 april:
- het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 24 juni 1986 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende veiligheid bij het gebruik van asbest (Verdrag nr. 162 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar tweeëntwintigste zitting) (23984);
- het wetsvoorstel Intrekking van de Wet interne lastenverevening particuliere ziektekostenverzekeringsbedrijf (23864).

Ik stel voor, dinsdag 25 april te stemmen over moties voorgesteld tijdens het nota-overleg van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieube-

heer over het Nationaal Ruimtelijk Beleid, te weten:

- de motie-Duivesteijn c.s. over een te entameren maatschappelijk debat over de toekomstige inrichting van Nederland (24054, nr. 5);
- de motie-Duivesteijn c.s. over bouw in hogere dichtheden (24054, nr. 6);
- de motie-Duivesteijn c.s. over het tegengaan van segregatie (24054, nr. 7);
- de motie-Esselink/Stellingwerf over verkorting en integratie van procedures (24054, nr. 8);
- de motie-Esselink over ruimte voor groei van de woningvoorraad en werkgelegenheid in kernen in het Groene Hart (24054, nr. 9);
- de motie-Esselink over glastuinbouwgebieden in Friesland en Flevoland (24054, nr. 10);
- de motie-Verbugt c.s. over een strategische verkenning van de ruimtebehoefte in de periode 2005 tot 2015 (24054, nr. 11);
- de motie-Verbugt c.s. over het doorvoeren van de voorgenomen actualisatie van het nationaal ruimtelijk beleid vanuit een integraal kabinetsbeleid (24054, nr. 12);
- de motie-Giskes c.s. over voldoende openbaarvervoervoorzieningen (24054, nr. 13);
- de motie-Giskes c.s. over nieuwbouw van woningen met een huur van minder dan 700 per maand (24054, nr. 14);
- de motie-M.B. Vos/Stellingwerf over adequate openbaarvervoerbindingen (24054, nr. 15).

Ik stel voor, dinsdag 25 april bij het begin van de vergadering te behandelen:

- de brief van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat houdende het voorstel de PKB Schiphol aan te merken als groot project (23552, nr. 11);
- de brief van het lid M.B. Vos inzake het bevorderen van een besluit van de Kamer waarin de minister van Economische Zaken wordt verzocht het wetsvoorstel bij de Europese Commissie en bij de GATT te notificeren (23982, nr. 4).

Ik stel voor, het twee-minutendebat "Weer samen naar school" te verplaatsen tot na het paasreces in verband met de ziekte van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Ik stel verder voor, de stukken 23057, nr. 14, en 23900-XVI, nr. 58, voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer De Hoop Scheffer.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Voorzitter! Ik wil de Kamer verlov vragen om het verslag van het algemeen overleg dat gisteravond heeft plaatsgevonden over het onderwerp Schengen/Schiphol, voor plenaire behandeling op de kameragenda te plaatsen.

De heer **Weisglas** (VVD): De fractie van de VVD geeft dat verlov.

De **voorzitter**: Wil iemand van dit standpunt afwijken?

De heer **Van Oven** (PvdA): De Partij van de Arbeid gaat graag akkoord met het houden van de discussie. In de tweede termijn van het algemeen overleg van gisteravond heb ik nog een vraag gesteld aan de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken. Ik hoop dat hij die vraag vanavond kan beantwoorden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het verzoek van de heer De Hoop Scheffer in te willigen. Dat debatje zal dan plaatsvinden ± sonderingen hebben mij dat duidelijk gemaakt ± na de dinerpauze. Dat zal ertoe leiden dat wij een vroege dinerpauze houden. U ziet het schema voor deze dag al voor u. Aan het eind van de vergadering zal worden gestemd. Iedereen weet dus hoe de dag in deze Kamer kan verlopen.

Ik stel verder voor, het stenogram van dit stukje van de vergadering door te geleiden naar de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, opdat de bedoelde vraag inderdaad vanavond kan worden beantwoord.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Kamp.

Mevrouw **Kamp** (VVD): Voorzitter! Ik vraag u namens de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen om verlov tot het houden van een wetgevingsoverleg over het wetsvoorstel Educatie en beroepsonderwijs en wel op maandag 24 april.

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik moet u zeggen dat ik daar problemen mee heb, omdat de Kamer dan op reces is. Er is de zeer vaste en nadrukkelijke afspraak dat reces reces is. Dat is mij in deze zaal, en trouwens ook in de vorige zaal, een- en andermaal voorgehouden. Wanneer daar al van moet worden afgeweken, moet dat heel tijdig worden besloten in verband met de gang van zaken in de fracties. De fracties komen na vandaag niet eerder bijeen dan pas de eerste dinsdag na het reces.

Mijn uitgangspunt is om vast te houden aan het schema, dus aan behandeling van het wetsvoorstel in de week van 2 mei, tenzij er politiek andere prioriteiten worden gesteld, maar daar ga ik nu niet van uit. Ik denk dat het een goede oplossing zou zijn, als wij op de eerste woensdagochtend na het reces gelegenheid geven voor het bedoelde wetgevingsoverleg. Mocht dat niet genoeg zijn ± wat ik niet uitsluit, maar dat moet nog maar blijken ± dan moeten wij die woensdag of donderdag een nadere oplossing zien te vinden. Ik taxeer dat die ruimte er wel is, die toezegging wil ik de commissie wel doen.

Ik dring erop aan om het reces het reces te laten, nu de fracties geen maatregelen meer kunnen nemen. De zaak kan wel in die week worden behandeld en dat zal, naar ik aanneem, de verdere gang van zaken in beginsel niet storen.

Mevrouw **Kamp** (VVD): Ik draag kennis van uw opvatting, maar de wens van de commissie was unaniem. Ik stel voor dat ik de commissie bijeenroep om uw voorstel te bespreken. Als de commissie bij haar wens persisteert, kunnen wij dit punt later op de dag altijd nog aan de orde stellen. Ik stel voor dat ik de commissie bijeenroep en uw voorstel daar inbreng.

De **voorzitter**: Mijn voorstel aan de Kamer is om vast te houden aan de recesperiode. Het is niet aan een commissie om te zeggen dat zij daar unaniem van wenst af te wijken. Ik heb daar een zakelijke reden voor. Daarom wil ik graag nu het besluit nemen. Het is heel simpel. Wetgevingsoverleg is de aanvang van de plenaire behandeling. Dat is een zaak van alle leden en niet alleen van de woordvoerders, vandaar mijn opmerking over de fracties. Het was

misschien nog wel te regelen geweest, als het een week eerder aan de orde was gesteld, maar ik ben er een uur geleden toch lichtelijk mee overvallen. Ik denk dat het op dit moment problematisch is. Mijn oplossing is: woensdag wetgevingsoverleg en zo nodig die week verder. Ik zal wel kijken hoe wij dit oplossen, zodat er geen samenloop is met de plenaire agenda. Wij moeten nu maar even aan het schema vasthouden. Dat is mijn voorstel aan de Kamer.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Roethof.

Mevrouw **Roethof** (D66): Voorzitter! De Kamer heeft gevraagd om een algemeen overleg met de minister van Buitenlandse Zaken en met de minister van Defensie over Burundi en over het eventueel uitzenden van een verkenningsmissie of een andere eenheid. Ik zou graag willen dat dit overleg plaatsvindt voordat het paasreces begint. Voorlopig staat het gepland om 21.00 uur vanavond. Als het paasreces om 19.00 uur begint, lukt dat dus niet. Dan zijn er twee mogelijkheden: ofwel de Kamer blijft langer bijeen, ofwel minister Voorhoeve is iets eerder in de Kamer en het overleg vindt eerder plaats. De reden voor dit verzoek is, dat ik vind dat iedere fractie in de gelegenheid moet zijn om de uitkomst van het overleg op de agenda van de plenaire vergadering te zetten om zo nodig te laten stemmen over het uitzenden van deze manschappen.

De heer **Korthals** (VVD): Voorzitter! Het is waar dat de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken en voor Defensie vanochtend uitvoerig hebben gesproken over eventuele uitzending van Nederlandse militairen naar Burundi. Wij kenden toen nog geen brief van de minister van Defensie, en die kennen wij nog steeds niet. Wij zijn er toen van uitgegaan dat de zaak primair was dat zij hadden aangeboden om militairen te gaan uitzenden, maar nog niet de uitzending zelve. Op basis daarvan hebben wij besloten tot een overleg om 21.00 uur vanavond, ervan uitgaande dat er geen moties zouden komen. Daar gingen alle fracties mee akkoord. Als een van de fracties niettemin toch

van plan is met een motie te komen, denk ik dat er geen andere mogelijkheid is dan de minister van Defensie en de minister voor Ontwikkelingssamenwerking ad interim te verzoeken om eerder terug te komen, omdat wij dan inderdaad het mondeling overleg moeten vervroegen.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Het verzoek van mevrouw Roethof verbaast mij enigszins, aangezien deze argumenten ook vanochtend in de procedurevergadering aan de orde hadden kunnen komen. Wij hebben toen uitvoerig over de mogelijkheid gesproken of dit overleg gekoppeld zou zijn aan het al dan niet verlenen van toestemming voor het uitzenden van Nederlandse militairen. Er was toen consensus dat het overleg puur voor informatieverschaffing zou dienen en dat er geenszins een instemming aan verbonden zou zijn.

Nu mevrouw Roethof echter van mening is dat er toch een mogelijkheid moet zijn voor het op korte termijn uitzenden van Nederlandse militairen naar Burundi, vind ik dat het verslag van het algemeen overleg op de agenda voor de plenaire vergadering gezet moet kunnen worden om eventueel nog een motie te kunnen indienen.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Het verzoek van mevrouw Roethof verbaasde ook mij nogal. Op verzoek van de CDA-fractie hebben wij anderhalf uur geleden een procedurevergadering gehouden om over Burundi te spreken. De commissie heeft er uitvoerig over vergaderd en er is besloten om vanavond om 21.00 uur een algemeen overleg te houden. Ik ben er eigenlijk heel erg benieuwd naar, wat mevrouw Roethof beweegt om die besluitvorming, waar zij zelf bij betrokken was, nu ineens te doorkruisen. Misschien beschikt zij als lid van een regeringsfractie over andere informatie, maar ik weet in ieder geval niet beter dan dat er een brief komt en dat er vooralsnog niet direct een noodzaak is voor wat mevrouw Roethof vraagt. Ik zou dan ook graag willen weten wat precies de waarschijnlijk toch wel gewichtige aanleiding voor haar vraag is, want anderhalf uur geleden heeft zij er absoluut niets over gezegd.

De heer **Valk** (PvdA): Voorzitter! Ook ik ben nogal verrast door het verzoek

Voorzitter

van collega Roethof. Ik sluit mij aan bij de opmerking van de voorzitter van de vaste commissie voor Defensie, de heer Korthals, dat inwilliging van het verzoek vereist dat het tijdstip van het algemeen overleg aanmerkelijk vervroegd dient te worden.

Mevrouw **Roethof** (D66): Voorzitter! Dit vraagt om een toelichting. Als het overleg na de aanvang van het paasreces zou plaatsvinden en een meerderheid van de Kamer zou ermee instemmen om een verkenningsmissie naar Burundi uit te sturen, dan zou deze missie toch niet kunnen vertrekken, omdat een fractie die er eventueel bezwaar tegen zou hebben, dan niet in de gelegenheid is geweest om het onderwerp op de plenaire agenda te laten zetten, omdat er geen agenda voor de komende twee weken is. Mijn fractie zou dat erg jammer vinden. Zeker als het gaat om kleine eenheden ± er is gesproken over zeven man, later werd er gezegd dat het er misschien vier zouden zijn ± zouden wij het betreuren als die gedurende twee en een halve week niet kunnen vertrekken, omdat de Kamer niet bijeen is geweest.

De **voorzitter**: Misschien is er wel een oplossing. Als de minister om 21.00 uur hier kan zijn, kan hij vermoedelijk ook wel om 19.00 uur verschijnen. Na de dinerpauze wordt het twee-minutendebatje over Schengen/Schiphol gehouden. Er komt een brief. Als het algemeen overleg om 19.00 uur kan beginnen, lukt het met passen en meten aan alle kanten waarschijnlijk wel en kunnen de Kamer en de minister van Defensie het paasreces goed ingaan. Zullen wij proberen het langs deze lijn op te lossen? Dan is voldaan aan alle formele procedures die in de Kamer zijn overeengekomen. En dan zal wel blijken of er nog een debatje moet worden gehouden, maar het verschil tussen 19.00 uur en 21.00 uur lijkt mij niet onoverkomelijk. Wij zullen dus contact opnemen met de minister van Defensie.

Aldus wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van artikel 240b van het Wetboek van Strafrecht (23682).**

De **voorzitter**: Namens de Kamer feliciteer ik de minister van Justitie van harte met haar verjaardag!

(Applaus)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Sorgdrager**: Mijnheer de voorzitter! Alle woordvoerders hebben tot uitdrukking gebracht dat zij het ontzettend belangrijk vinden dat de strafwetgeving op het gebied van de bestrijding van kinderporno wordt aangescherpt, in de zin dat de strafmaat wordt verhoogd. Ik ben daar blij om, want hoewel je kunt twisten over de vraag of de omvang van het probleem is toegenomen of niet, het verschijnsel bestaat en het verschijnsel bestaat in te grote omvang. Naar mijn opvatting kan de strafwetgeving in dit opzicht een effectieve bijdrage leveren aan de voorkoming en de bestrijding van seksueel geweld, misbruik en exploitatie van mensen, in het bijzonder van kinderen. Geestelijke en lichamelijke integriteit van mensen is een groot goed. En dat is een zorg van de overheid. Ik vind het wat minder een zorg van de overheid om zich te bemoeien met de manier waarop mensen, mondige mensen, in vrijheid uiting geven aan hun seksuele leven. De conclusie uit deze uitgangspunten is wat mij betreft dan ook dat wij met wetgeving behoedzaam moeten omgaan. Maar daar waar wij vinden dat er wetgeving moet zijn, moeten wij die ook doelmatig en effectief laten zijn en streng, waar het gaat om misbruik en exploitatie, in dit geval van kinderen.

Op dit moment is de straf die staat op het vervaardigen, verspreiden etcetera van kinderporno drie maanden gevangenisstraf. Het feit dat daar maar drie maanden gevangenisstraf op staat, heeft mede tot gevolg dat de prioriteit van de politie in de opsporing van dit soort delicten niet de hoogte krijgt die wij misschien zouden willen. Het heeft ook tot gevolg dat als er sprake zou zijn van kinderporno, men liever grijpt naar de zedelijkheidsartikelen 242 en volgende, waarin de concrete seksuele handelingen strafbaar zijn gesteld. En om vast vooruit te lopen op de opsporing en vervolging, waar ik straks nog op kom, het heeft ook

tot gevolg dat de registratie bij de CRI niet die omvang en juistheid heeft als eigenlijk zou moeten. Er wordt namelijk vaak via de ingang van de artikelen 242 en volgende vervolgd en er wordt dus niet gemeld aan de CRI op basis van artikel 240b. Dus wordt het niet gekarakteriseerd als kinderporno. Wij beogen met deze verhoging van de strafbaarstelling in elk geval duidelijker het verschijnsel kinderporno als apart delict in beeld te krijgen.

Een jaar of tien geleden is gesproken over de herziening van de zedelijkheidswetgeving. De heer Schutte haalde dat al aan. De ratio daarvan was indertijd een zekere liberalisering van pornografie. Ik wil nu niet zeggen dat dit tot gevolg heeft gehad dat het met de kinderporno uit de hand is gelopen. Ik wil dat verband niet zo leggen, maar dat het sedertdien niet beter is geworden klopt wel. Wij weten ook niet precies hoe het toen was. De opsporingsmethoden van de politie zijn natuurlijk veranderd en verbeterd. Men is op dit moment veel meer in staat om erachter te komen of er sprake is van criminele netwerken etcetera. Wat dat betreft kunnen wij heel moeilijk de situatie van nu vergelijken met die van vroeger.

Mevrouw **Van der Stoep** (VVD): Maar dan verbaast het mij dat de minister zegt dat zij de relatie tussen het voorkomen van kinderporno en de liberalisering van tien jaar geleden niet zo wil leggen. Wij beschikken niet over de gegevens. Is het dan niet een betere formulering om de relatie niet te leggen, want wij kunnen het geen van beiden bewijzen?

Minister **Sorgdrager**: Dat klopt. Ik zeg dit in een reactie op hetgeen onder andere de heer Schutte heeft gezegd. Hij zegt dat die liberalisering van de zedelijkheidswetgeving tot gevolg heeft dat er een soort van opvatting is ontstaan dat alles moet kunnen. Ik denk niet dat dit daarmee in verband gebracht moet worden.

De heer **Schutte** (GPV): Voorzitter! Ik vind het prima, als de minister mij wil citeren op dit punt. Ik heb echter een verband gelegd tussen de liberalisering van tien jaar geleden en de wijze waarop nu in de praktijk, in de maatschappij, wordt omgegaan